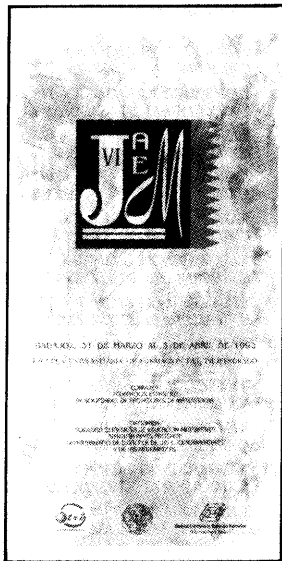

VI JORNADES SOBRE ENSENYAMENT I APRENTATGE DE LES MATEMÀTIQUES

S'està posant un llistó molt alt i cada cop es fa difícil superar-lo. La quotidianitat, regularitat, altura de treballs i continuïtat d'aquest tipus de Jornades sobre ensenyament i aprenentatge de les Matemàtiques (Badajoz, 31 de març al 3 d'abril de 1993) és l'èxit més profund que podem ressaltar abans de res. Un èxit concret amb una manifestació clara de la situació dialèctica a la nostra àrea: dotze professors de matemàtiques de nivell universitari no vinculats a la Formació del Professorat... però cap d'ells d'una facultat de Matemàtiques.

El treball s'organitzà en tres tipus de sessions: (a) Tres conferències plenàries, (b) grups de treball amb participacions convidades i comunicacions, (c) exposicions de materials i (d) una taula rodona. En total, uns sis-cents participants, molts d'ells nous integrants en aquestes trobades.

Les conferències han posat de manifest la situació en què es troba l'educació matemàtica: passat esforçat, un present carregat de treball quotidià i reptes de futur. Álvaro Marchesi posà un toc d'inauguració oficialista que va decebre un xic amb les seves observacions generals. El professor Miguel de Guzmán presentà una reflexió interessant sobre els estudiants superdotats. Espanya no sols no té programes especials per a aquests estudiants, ans tampoc es fa un planteig seriós sobre el tema. Caldrà tenir en compte aquestes reflexions. Ubiratan d'Ambrosio reflexionava senzillament sobre objectius i futur de l'educació matemàtica. I, per fi, les Jornades s'acabaven amb una xerrada de Luis Rico, en la qual es posà de manifest el sentit "futurista" d'aquestes Jornades. Caldrà analitzar aquestes conclusions, ja que s'ha presentat un panorama molt esperançador i carregat de realisme, amb un treball seriós de recerques, participacions internacionals, potenciació de revistes especialitzades, etc. que contrasta amb les posicions legals amb què es tracta el col·lectiu de didàctica de les matemàtiques a la Universitat espanyola.

La taula rodona sobre investigació en didàctica de les matemàtiques posà de manifest també un frec a frec

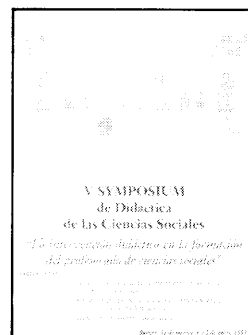
important: recerca a l'aula, recerca sobre l'aula. Els intervinents n'han manifestat també una preocupació creixent per la solidesa dels treballs realitzats.

Els grups de treball oferiren la possibilitat de presentació i discussió de comunicacions breus sobre els àmbits de recerca actuals: Educació Primària, Secundària, Materials i Recursos, Resolució de problemes, Matemàtiques a l'Universitat, Formació del Professorat, Avaluació i Aspectes singulars a l'ensenyament de les matemàtiques.

Les Jornades —segons la meua forma de veure— han patit la ressaca de multitud de congressos d'aquest any passat i es comença a notar l'excés de responsabilitat que implica l'encontre internacional que hem d'organitzar l'any 96. Tot i així, els treballs dels grups mostren que el col·lectiu de professors té moltes coses a dir i es preocupa de l'ensenyament. El més característic és que s'està distingint clarament les aportacions de treball de recerca d'aquelles que impliquen una exposició d'innovació educativa de treball d'aula. Resumint, un congrés *molt ben organitzat* que potser despertava més expectatives que resultats.

Joaquim Giménez
Didàctica de les Matemàtiques

V SYMPOSIUM DE DIDÀCTICA DE LAS CIENCIAS SOCIALES

A Burgos, el 31 de març i l'1 i 2 d'abril del 1993 es va celebrar el simposi anual dels professorats de l'àrea de Didàctica de les Ciències Socials. El títol de la trobada era *La intervenció didàctica en la formació del professorat de Ciències Socials*. Les jornades van constar de tres ponències, amb posterior discussió i treball en grups sobre el seu

contingut, una zona oberta d'intercanvi d'experiències a l'entorn de les investigacions en curs, contactes de possibles projectes en comú... i un tercer eix referit a comunicacions.

La primera ponència anà a càrrec de M. A. Santos, professor de Didàctica de la Universitat de Màlaga, i el seu contingut versà sobre el títol: *Models metodològics en la formació "amb un subtítol afegit" o les terres baixes del pantà*. El discurs que plantejà anà en la línia de tres grans blocs: On ensenyem les CCSS? En quines institucions? Quins models de formació fem servir? Quines conseqüències se'n deriven per a la formació? La segona i la tercera ponències, que havien de ser impartides pel

professor Martín Boof, de la Universitat de Cambridge, i per la professora Roy Renjilian-Burgy, del Wellesley College de Massachussets, no es van poder celebrar, motiu pel qual foren substituïts per José Luis Corzo, que dissertà sobre *El currículum intraescolar y extraescolar* pel professor Julio Valdeón, que explanà el seu discurs amb el títol: *Ciencias referentes-Ciencias sociales en la formación de profesoras*.

Entre les idees exposades pels diversos ponents, cal indicar les següents, pel que fa a l'àmbit d'actuació de les Ciències Socials, que poden servir com a pautes de reflexió:

- Si la història està ben estructurada ja conté referències d'altres ciències socials.
- Les CCSS no han d'implicar veritats sinó mostrar conflictes i ajudar a trobar solucions.
- Els estudiants poden aportar reflexions sobre les vivències i els judicis que comporta una cultura marcada per la desigualtat, la dominació i l'explotació.
- El model de formació permanent del professor de CCSS passa per una investigació sobre la pràctica en la qual es troba immers; d'aquí en sortirà un aprenentatge en comú amb d'altres col·legues en permanent discussió, i finalment se'n derivarà una millora com a resultat de la descoberta en la indagació.

Antoni Gavaldà Torrents
Didàctica de les Ciències Socials

V JORNADES DE DIDÀCTICA DE LA LLENGUA

Els dies 24, 25 i 26 del propassat mes de març es van realitzar les V Jornades de Didàctica de la Llengua, organitzades pel Departament de Didàctica de la Llengua de la Literatura i de les Ciències Socials de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Al llarg d'aquest cinc anys, els organitzadors ens han ofert la possibilitat de participar en els diversos temes que, des de l'àrea de la didàctica de la llengua, preocupen als professionals de l'ensenyament i que, durant les sessions de treball que hi hem esmerçat, ens han permès de

reflexionar sobre tot un seguit d'interrogants, metodologies i estratègies que ens ajuden a ampliar-ne la nostra visió. Enguany, el tema triat —i que encara continua essent una de les qüestions que més ens amoïna—, fou "L'ensenyament de l'ortografia".

Per oferir una més àmplia perspectiva sobre el tema, els companys de l'Autònoma van aplegar personalitats de diverses universitats catalanes i estrangeres, els quals ens van donar compte dels seus estudis des d'una vessant bé teòrica, anècdotica o classificatòria dels errors ortogràfics, fins a les reflexions a l'entorn de l'ensenyament de l'ortografia i la conveniència del seu tractament a l'escola de cara a una actuació pedagògica més eficaç.

Així, tingueren ocasió de copsar l'estat de la qüestió a través de les conferències de Luis López del Castillo, "Valor social de l'ortografia"; Mila Segarra, "L'ortografia catalana a través de la història"; Marta Milian, "L'ortografia i el sistema de la llengua"; Anna Camps, "Diversificar l'ensenyament de l'ortografia"; Assumpta Fargas, "Anàlisi dels 'errors' ortogràfics dels alumnes"; així com de les exposicions fetes per Jean-Pierre Jaffré sobre "Els sistemes d'escriptura i adquisició, i l'ordre de la pertinença", tot donant com a exemple el francès; i, per acabar, Karin Landerl que ens parlà sobre "Les fases en l'adquisició de la competència ortogràfica", en aquest cas des de la perspectiva de l'anglès.

Un altre bloc de les sessions va ser dedicat a l'exposició d'experiències dutes a termes per diversos equips de mestres que, des del disseny de projectes de treball d'expressió escrita, correcció ortogràfica, anàlisi de l'ortografia en el procés d'elaboració del projecte curricular de l'àrea de llengua o recursos informàtics de comprovació de la correcta escriptura, ens vàrem permetre de fer una intercanvi d'opinions i una avaluació dels resultats obtinguts.

No cal dir que totes les experiències tenien com a objectiu aconseguir motivar positivament els alumnes envers la llengua i, naturalment, de passada, envers l'ortografia, alhora que se'n feia un replantejament del treball a l'escola, tot situant l'alumne com a subjecte actiu del propi aprenentatge i partint del seu progrés.

I per cloure, volem, des d'aquestes línies, encoratjar els companys del Departament de Didàctica de la Llengua, la Literatura i de les Ciències Socials de la Universitat Autònoma de Barcelona, perquè continuïn en la tasca d'organitzar aquestes trobades que, tan enriquidores i profitoses resulten per a tots nosaltres: mestres i formadors de mestres.

Maribel Sánchez
Didàctica de la Llengua i la Literatura